

og til Gjengjæld ældre Mænd blive fiddende; dels ved personlige, dels ved Mederskilling kan man afhjælpe dette. Men man bør ikke gjøre det ad den Vej, som Mindretallet foreslaar, thi det vil kun føre til, at Menighederne ikke faae netop det, de tiltrænge. Den ærede Minister lod en Bemærkning falde om, at det, Flertallet har foreslaaet, endog var mere vidtgaende end Loven af 8de Marts 1856. Deri tror jeg, at den ærede Minister har Uret, thi vi maa ikke glemme, at efter Loven af 8de Marts 1856 sendes alle Ansøgninger til Sogneraadet og gives et ubetinget Valg af tre Mænd, som Autoriteterne da skulle vælge imellem, naar de da have de fornødne Kvalifikationer, nemlig taget Examen. Dette er uenigtelig en større Valgret, end der her er Tale om selv efter Flertallets Forslag, hvor en Krediel skal stuydes ud, og hvor der er andre Begrænsninger. Jeg skal iøvrigt henstille til Flertallet, om ikke den Begrænsning, den har sat, er rigtig stor, den nemlig, som den ærede Ordfører for Mindretallet mindede om, at der i en af de sidste Paragrafer staar, at Halvdelen skal have deltaget i selve Valget. Dette forekommer mig ikke rigtig, og jeg synes, at den ærede Ordfører for Mindretallet har anført meget rigtige Argumenter derimod. Jeg henstiller imidlertid blot dette til Flertallet. Idet jeg nu har udtalt dette, vil jeg ikke dermed paa Forhaand have erklæret, at Flertallets Forslag er det Gæst, som jeg kan komme til at give min Stemme, thi der kan være Forhold og Omstændigheder at tage i Betragtning, som man ikke engang tænker paa i Diebliffet. — Den høitærede Minister mindede om, at det var vanskeligt for Kirkestyrelsen at tage Hensyn til de Ansøgninger fra Menighederne, som komme frem under de nuværende Forhold, og det skal jeg gjerne indrømme. Naar den høitærede Minister imidlertid tilspøiede nogle oplysende Exempler, af hvilke det ene var fra Sylland — jeg tror iøvrigt at kjennde dette Forhold temmelig nøie — paa, at de samme Mænd havde underskrevet Ansøgninger om to forskjellige Præster, og anførte dette som et Exempel paa en Odelæggelses Bederslyggelighed, om ikke paa det helligste, saa dog paa det høieste Sted, saa vil jeg sige, at det er ganske sandt, at der var Mænd, som havde sat deres Navne paa begge Ansøgninger om de to Præster, men det skete — og det siges udtrykkelig i den næste Ansøgning — fordi de ikke vidste, at den Kapellan, som de havde, og som de elskede, vilde indgive nogen Ansøgning; derfor bade de i deres Uvidenhed om Nabopræsten, som de ogsaa kendte, saaledes at det Exempel, der blev anført om en Menighed, der søgte om en Præst, den ikke kendte, i alle Tilfælde ikke kan gjælde med Hensyn til denne Menighed. Jeg tror i det Hele taget, at naar en Ting ses fra flere Sider, vil den komme til at staa i en noget anden Belysning, end naar den kun ses fra een Side, og det kan maaske ogsaa gjælde om det Forhold, jeg

ikke kjennde, om hvilket den ærede Minister sagde, at der var indkommet Ansøgninger, hvor de Paa-gjældende ikke havde Kjendskab til Den, som de søgte om. Iøvrigt skal jeg tilspøie, at disse Adresser og Ansøgninger ikke have nogen synderlig Betydning for mig, og jeg vil haabe, at vi, naar der maaske om føie Tid strømmer Adresser ind til os om forskjellige Ting, da ville vide at bedømme dem efter deres Værd. Jeg behøver blot at minde om, hvad der skete under Valgmenighedsloven. Da strømmede der ogsaa Adresser ind til Rigsdagen, og af disse var der een, der var en ligefrem Mistillidsadresse i saa Henseende til en Rigsdagsmand, men hvorledes gif det saa? Da den samme Rigsdagsmand næste Gang stillede sig til Valg, gave Valgerne ham ikke alene deres Stemme, men skænkede ham endog saa en Hædersgave. Jeg mener derfor ikke, at man skal tillægge det, der fremkommer uden Forhandling, alt for stor Betydning; men naar man dertil vil sige: ja, det fører jo til, at Du saa heller ikke vil lægge Vægt paa at høre Menighedens Stemme, vil jeg dog bemærke, at det er af en ganske anden Art, thi det, der her foregaar, sker jo med Ansvar og efter forudgaaet Forhandling; men disse løse Adresser og Ansøgninger, som man løber om med i Husene og kolporterer gennem Uviserne og paa andre Maader, tilstaaer jeg, at jeg ikke lægger megen Vægt paa. Maatte jeg blot endnu udtale et Par Ord om de kirkelige Forhold i Almindelighed. Jeg vil nemlig baade ønske og haabe, at den Tid ikke maa være fjern, da disse Sager ere borte fra Rigsdagen. Dermed vil jeg paa ingen Maade have sagt, at jeg ønsker, at den Tid nogensinde maa komme, da vi skulle faae religionsløse Stater; det ønsker jeg ikke, thi det tror jeg ingenlunde vilde være heldigt. Det er min fulde Overbevisning, at ingen Stat og intet Samfund egentlig vil kunne bestaa, uden hvor Samfundets Medlemmer, eller idetmindste en Del af det, ere gjennemtrængte af Religiositetens, Kristendommens Aand, thi naar Amerika og England ere komne til at spille den store Rolle, de spille, saa tør jeg nok sige, at det netop er den reformerte Kirke i disse Lande, og dennes stærke Sver og den levende religiøse Aand, der hersker der, der har havt den væsentligste Indflydelse paa, at Stillingen er, som den er. Men lad mig ved samme Leilighed tilspøie, at disse Lande ere et Bidnesbyrd om, at Præstefabet er sat tilbage paa dets rette Plads, thi det er en af den reformerte Kirkes store Fortrin, hvorved den overgaar ikke alene den katholske men ogsaa den lutheriske Kirke, at Præstefabet ikke sættes paa saa høit et Standpunkt som der. Vil man se Mudsætningen og se, hvordan Tilstanden er, hvor Præstefabet raa-der, da se man hen til Frankrig og Spanien.

Ordføreren (Sjøgshro): Den ærede Minister har gjentagne Gange opfordret til ikke at gaa for